

Govor kao osnovno sredstvo komunikacije zauzima posebno mjesto i značaj u kvaliteti i ostvarenju ciljeva komunikacije. U kontekstu automatske regulacije, govor je vrlo složen regulacijski sustav s rigoroznim kriterijem za vlastitu stabilnost, povezan je u neposrednoj vezi i funkciji s mnogo drugih sustava u organizmu. Mucanje kao poremećaj govornog ritma može biti najveća zapreka u komunikaciji.

U sklopu opće bolnice u Varaždinu dr. Darko Novosel i suradnici već godinama uspješno liječe osobe s poremećajem govora po ValMod metodi koja se sastoji od nekoliko programa: autosugestija, respiracijski trening i EMG biofeedback.

Autosugestija

Budući da osoba koja muca stalno razmišlja o mucanju, ona taj svoj problem svakim danom sve više "umjetno hrani", tj. taj problem svakim danom biva sve veći i veći. Pravilnim izborom predmeta autosugestije, može se u misaonom procesu stvoriti pogodna "klima" i pozitivan odnos, odnosno pozitivno usmjeravanje gnostičkih funkcija prema svim osjetilima i pojedinim sustavima.

Aerodinamika-respiracijski trening

Aerodinamika se odnosi na regulaciju disanja u funkciji fonacije. Odstupanja od normalnog ili prirodnog mogu biti različita. Najčešća odstupanja javljaju se u vidu produženog inspirija, kojega pacijenti izvode dosta naglo i na taj način unose veću količinu zraka, što dovodi do povišene tenzije respiratorne muskulature, pada intratorakalnog tlaka pa se tu zaustavlja disanje u trenutku neposredne fonacije. Druga krajnost odnosi se na fazu ekspirija gdje dolazi do potpunog istiskivanja zraka, a govor se bazira na rezervi. I treća su specifični prekidi kontinuiteta ekspirija u fazi govorne realizacije, a kojima prethodi najčešće visoka razina mišićne napetosti, energetski i emocionalni naboj i problem u segmentu koartikulacije, odnosno

cijeli spektar fizioloških promjena na razini vegetativne kontrole.

EMG biofeedback

EMG biofeedback kao vanjsko pomagalo u terapiji mucanja konstruirali su **Zlatan Ribić i Darko Novosel** (1984, 1985, 1986...) s adekvatnim PC programom, s napomenom da se primarno poštivaju osnovni kriteriji biofeedback-a, a to su posebni uređaji, jednostavna i za pacijenta razumljiva obrada integriranog mišićnog signala te na temelju toga aktivno učešće pacijenta u postavljenim terapijskim ciljevima. To kibernetički znači da postoji: mjerenje, spoznaja, kontrola/regulacija. Bez obzira na porijeklo, svaki sustav duguje svoju uravnoteženost ugrađenom sustavu kontrole, koji prima informacije, uspoređuje ih s ustanovljenim normama, odlučuje koliko i u kom pravcu treba učiniti ispravak u skladu s potvrđenim informacijama.

>Registracija mišićne dinamike/aktivnosti larinksa pomoću aparata EMG biofeedback kod osoba koje mucaju **prije terapije** prikazana je na slici. Sivo je faza relativne mišićne opuštenosti. Na postavljeno pitanje, između ostalog, događaju se promjene mišićnog tonusa neposredno prije govora. Crveno predstavlja fazu prefonatorne kontrakcije, napetosti mišića prije govora, dakle, prije izgovorene prve riječi. Zeleno je faza govora, a crveno nakon govora je i dalje prisutna napetost koja može stvarati teškoće i ponovno mucanje pri ponovnom pokušaju govora ili komunikacije.

Nakon pet dana terapije situacija je drugačija. Sada se vidi da se iz faze relaksacije, odnosno mišićne opuštenosti izravno ulazi u govor bez prethodne simpatikotonije i drugih promjena. Po završetku govora ulazi se u optimalnom vremenu u fazu relaksacije, koja opet omogućava normalan govor iza koga stoji postignuta ravnoteža i stabilnost među svim sustavima govornog mehanizma.

Kroz petnaestosatni dnevni rad u kontinuitetu od 12 dana intenzivnog programa rehabilitacije, kroz individualni i grupni rad, te ambulantni i vanambulantni rad u svim realnim životnim

situacijama, dolazi do kvalitetne emocionalne dinamike, glasovno-motorične realizacije i interpersonalne komunikacije.

Terapija je pogodna za osobe od 14 godina na više, jer je potrebna određena mentalna, fiziološka, emocionalna i socijalna zrelost, koja nedostaje kod mlađe djece. Nakon terapije u Varaždinu, pacijenti se vraćaju u svoje prirodne sustave - obitelj, školu, fakultet, radno mjesto, gdje se terapija nastavlja još sljedećih 6 do 8 tjedana pod kontrolom logopedskog tima, a po potrebi i duže.

U posljednjih 10 godina kroz VaLMod program je prošlo oko 2000 pacijenata u dobi od 12 do 60 godina. Od njih, 70% reduciralo je svoje mucanje za 50% i više. Najbolji rezultati postižu se u dobi od 20 do 40 godina.

Opća bolnica Varaždin
Djelatnost za rehabilitaciju govora i slušanja
I. Meštrovića bb
HR - 42000 Varaždin

info@valmod.com

www.valmod.com

Vezano

[Dan svjesnosti o mucanju](#)